

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ХОРТИНГУ

ISSN 2410-5317

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ХОРТИНГУ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

Засновано в 2014 р.

Випуск 4

Частина 3

Київ
Видавець Паливода А. В.
2017

**Збірник наукових праць входить до Переліку наукових фахових видань України,
в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт
на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата педагогічних наук
(наказ МОН України від 07 жовтня 2015 р. № 1021)**

Редакційна колегія:

- Бех І. Д. – дійсний член НАПН України, доктор психологічних наук, професор
(головний редактор)
- Петрочко Ж. В. – доктор педагогічних наук, професор (заступник головного редактора)
- Артюшенко А. О. – доктор педагогічних наук, професор
- Беленька Г. В. – доктор педагогічних наук, професор
- Болтівець С. І. – доктор психологічних наук, професор
- Діхтяренко З. М. – кандидат педагогічних наук, доцент, голова науково-методичної колегії
Української федерації хортингу, майстер спорту України з хортингу
- Єрмоменко Е. А. – кандидат педагогічних наук, Заслужений тренер України, Майстер
спорту України міжнародного класу, президент Української федерації
хортингу, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України
- Зубалій М. Д. – кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник
- Коновець С. В. – доктор педагогічних наук, професор
- Круцевич Т. Ю. – доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор
- Литвиненко А. М. – кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент
- Грибан Г. П. – доктор педагогічних наук, професор
- Приступа Є. Н. – доктор педагогічних наук, професор
- Пустолякова Л. М. – кандидат педагогічних наук
- Тимошенко О. В. – доктор педагогічних наук, професор
- Тимчик М. В. – кандидат педагогічних наук, майстер спорту України з хортингу
- Федорченко Т. Є. – доктор педагогічних наук, професор
- Хатько А. В. – кандидат педагогічних наук, майстер спорту України з хортингу
- Чобітько М. Г. – доктор педагогічних наук, професор
- Півоварський Юліуш – почесний професор, PhD, ректор Вищої школи публічної і
індивідуальної безпеки „Апейрон“ (Польська Республіка)
- Порада Віктор – професор, доктор юридичних наук,
ректор Вищої школи в Карлових Варах (Чеська Республіка)
- Шортт Джеймс Джордж – президент Всесвітньої асоціації особистих охоронців (Ірландія)
- Кастлшортський
Юрчак Войтех – професор, PhD, Академія збройних сил ген. М. Р. Штефаника в
Ліптовському Мікулаші (Словацька Республіка)
- Рецензенти:**
- Волков Л. В. – доктор педагогічних наук, професор
- Єжова О. О. – доктор педагогічних наук, кандидат біологічних наук, професор
- Оржеховська В. М. – доктор педагогічних наук, професор
- Присяжнюк С. І. – доктор педагогічних наук, професор
- Сичов С. О. – доктор педагогічних наук, професор

Т 33 Теорія і методика хортингу. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 4. – Ч. 3. – 658 с.

ISBN 978-966-437-427-6.

До збірника ввійшли наукові праці вітчизняних учених, аспірантів, тренерів з хортингу. Автори спрямували свій науковий пошук на багатоаспектне висвітлення шляхів щодо реалізації сучасних підходів у теорії і методиці хортингу – національного виду спорту України.

**УДК 37.02 : 796.85 (08)
ББК 74.202 : 75.715**

ISBN 978-966-437-427-6

© **ІПВ НАПН України**
© **К. : Паливода А. В.**

СИСТЕМА ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ДО СЛУЖБИ В СИЛОВИХ СТРУКТУРАХ ДЕРЖАВИ

ПАЩЕНКО Петро Лазаревич
ЄРЬОМЕНКО Едуард Анатолійович

Університет державної фіскальної служби України

Анотація. У даній науковій статті характеризується хортинг у комплексній системі функціональної підготовки курсантів до служби в правоохоронних органах України, розглянуто напрями вдосконалення фізичної підготовки курсантів і слухачів освітніх установ Міністерства внутрішніх справ України. Наведено статистичні дані Міністерства за злочинами. Відзначається, що злочинці постійно вдосконалюють свої дії, застосовують нові способи вчинення злочину, все частіше використовують різні озброєння і вибухові пристрої. Наголошується на необхідності підвищення професіоналізму і працездатності курсантів. Наведено порівняльний аналіз нормативних актів Міністерства. Виділено елементи формування бойової готовності, функціональної підготовки курсантів і співробітників засобами хортингу до виконання оперативно-службових завдань в правоохоронних органах України. Розглянуто технічні характеристики спорядження, яке використовують співробітники при виконанні спеціальних операцій. Пропонується схема розподілу годин на розділі програми із загальної та спеціальної фізичної підготовки. Пропонується розширити розділ загальної та спеціальної витривалості, використовувати методики підготовки спортсменів хортингу. Показані напрями підвищення функціональної підготовки та боєздатності правоохоронних органів через вдосконалення фізичних якостей: сила, витривалість, швидкість, спритність, гнучкість. Надано методичні рекомендації щодо коригування програми функціональної та професійної підготовки курсантів.

Ключові слова: хортинг, функціональна підготовка курсантів, професійна підготовка, правоохоронні органи України, службовий обов'язок, правоохоронна спеціальність.

Актуальність наукового дослідження. З точки зору кадрової політики, перехід усіх без винятку правоохоронних органів України на професійну основу передбачає: комплектування особового складу за контрактним принципом; формування професійного управлінського корпусу, здатного взяти на себе основне навантаження з виховання та навчання підпорядкованого особового складу; запровадження нових засад управління службовою кар'єрою офіцерів; закріплення на правоохоронній службі співробітників, які отримали досвід участі в бойових діях, миротворчих операціях, освіту у закладах вищої освіти за правоохоронним фахом, у тому числі – за кордоном; запровадження служби у резерві тощо.

Як показує аналіз літературних джерел, у багатьох країнах світу досить серйозно ставляться до рівня фізичної підготовки особового складу, який перебуває на службі в правоохоронних органах за контрактом. У різні часи, ця проблема неодноразово поставала і в перших роках незалежності України, а також і у підрозділах МВС України різних часів. І сьогодні, ця проблема залишається досить актуальною в правоохоронних органах [8; 11–26].

Враховуючи курс нашої держави, який спрямований на створення професійної армії, ефективних правоохоронних органів, дане питання потребує досить ретельного вивчення. На наш погляд, у першу чергу необхідно звернути увагу на підготовку курсантів правоохоронних спеціальностей у закладах вищої освіти.

Рівень професійної підготовки кадрових офіцерів у значній мірі визначає можливість вирішувати складні та різнопланові завдання, які перед ними

ставляться. Тому всі розвинуті держави світу завжди проявляли і проявляють турботу про підвищення якості професійної підготовки офіцерського складу.

Професійна діяльність сучасного офіцера досить різноманітна. З одного боку, це обумовлено складною структурою правоохоронних органів, наявністю різноманітних правоохоронних спеціальностей, з іншої – з розвитком людського суспільства відбувається ускладнення самої правоохоронної служби. Фізичне здоров'я офіцера правоохоронного органу є одним з основних факторів виконання ним службових обов'язків [27–36].

У процесі фізичного тренування розвиваються не тільки м'язи, але й удосконалюються розумові здібності офіцера. Сила волі залежить частково від стану духа і частково від стану тіла. Втома у момент виконання службово-бойового завдання зламає так швидко, як ніякий інший стан, втома неминуче викликає у співробітника правоохоронного органу страх в екстремальних ситуаціях, а відсутність навичок перенесення фізичних навантажень взагалі відображається на психологічному стані і невпевненості в своїх силах [37–46]. Сьогодні офіцеру правоохоронного органу вже недостатньо мати задовільний фізичний розвиток, він ще має володіти певними професійно-прикладними знаннями і навиками, без яких неможливо виконати важке завдання, діяти тактично грамотно, отримати перемогу.

Отже, для підготовки професіонала правоохоронного органу одне з головних місць займає спеціальна фізична підготовленість і функціональний стан здоров'я співробітника.

Дані статистики показують, що злочинці постійно удосконалюються в своїх діяннях, застосовуючи нові способи вчинення злочину, все частіше використовують різне озброєння і вибухові пристрої, при цьому вони, як правило, не зупиняються і перед застосуванням насильства в найжорстокіших формах. На варту закону, правопорядку і життя українських громадян покликана поліція та інші правоохоронні органи, які призначені для захисту життя, здоров'я, прав і свобод громадян України, іноземних громадян, осіб без громадянства, для протидії злочинності, охорони громадського порядку, власності та для забезпечення громадської безпеки.

Співробітники поліції й інших правоохоронних органів негайно приходять на допомогу кожному, хто потребує захисту від злочинних та інших протиправних посягань. Боротьба зі злочинністю, вимагає від особового складу підрозділів правоохоронних органів найвищого професіоналізму і працездатності.

Кожен, хто задіяний у виконанні службових завдань, має бути готовим як психологічно, так і фізично до будь-якого несподіваного повороту подій, повинен бути впевнений у собі, в своїх знаннях, уміннях, у своїх можливостях і в своїх колегах по підрозділу [1–7; 9; 10].

Найважче вступати в «сутичку зі злочинністю» молодим випускникам освітніх установ системи МВС України та інших правоохоронних органів, оскільки вони, на відміну від діючих співробітників, ще не мають практичного досвіду затримання правопорушників, і від рівня їх фізичної підготовленості буде залежати результат їхньої правоохоронної діяльності.

Мета даного наукового дослідження – вдосконалення професійної фізичної та функціональної підготовки курсантів і слухачів освітніх установ системи правоохоронних органів України.

Завдання дослідження – розвиток і підтримка на необхідному рівні фізичних якостей (швидкості, витривалості, сили, спритності, гнучкості) курсантів і слухачів освітніх установ системи правоохоронних органів України.

Методи дослідження: теоретичний аналіз, узагальнення спеціальної та науково-методичної літератури, аналіз практичної діяльності, розробка методичних рекомендацій.

Результати досліджень. Спеціальна фізична та функціональна підготовка є основним елементом бойової готовності співробітників до виконання оперативно-службових завдань і одним з напрямів підвищення боєздатності правоохоронних органів. Вона організовується і проводиться відповідно до нормативних актів МВС України, розпоряджень керівництва підрозділів інших правоохоронних органів.

Метою функціональної та професійної фізичної підготовки є формування фізичної і психологічної готовності курсантів закладів вищої освіти і діючих співробітників до успішного виконання оперативно-службових завдань, вміння застосування фізичної сили, силових прийомів хортингу і спеціальних засобів при припиненні протиправних дій, а також забезпечення їх високої працездатності в процесі службової діяльності.

З метою виявлення позитивної тенденції вдосконалення професійної фізичної та функціональної підготовки курсантів і слухачів освітніх установ правоохоронних органів України надаємо рекомендовані варіанти програм підготовки курсантів зі спеціально-професійної фізичної підготовки співробітників правоохоронних органів.

Матеріал програми фізичної підготовки має бути поданий не менше ніж трьома розділами: 1) Бойові прийоми боротьби; 2) Переслідування і прискорене пересування; 3) Навчально-бойова практика. Теми, метою, яких є розвиток силових якостей, містить розділи.

Теми першого розділу:

Абсолютна сила (Вправи для розвитку абсолютної сили м'язів рук, ніг, тулуба з використанням обтяження (гирі, штанга, тренажери тощо). Основний метод: повторної вправи з подоланням неграничного і біляграничного опору);

Вибухова сила (Вправи для розвитку вибухової сили м'язів ніг і швидкості бігу на короткі дистанції (настрибуванням на підвищення, багатоскоки, стрибки в глибину тощо). Вправи для розвитку вибухової сили м'язів рук (метання каменів або медболу, удари по маківарі або боксерському мішку тощо). Основний метод: повторної вправи з подоланням неграничного опору з високою інтенсивністю);

Силова витривалість (Повторні навчально-тренувальні сутички з боротьби та боксу, в режимі анаеробної гліколітичної роботи організму (пульс 180-195 уд/хв). Контактні спортивні та рухливі ігри силового характеру (регбі, гандбол, баскетбол). Основні методи: змінний, інтервальний, повторний.

Теми другого розділу:

Біг (крос), прискорене пересування (марш-кидок) на середні і довгі дистанції. Техніка бігу по твердому, м'якому, сипучому і слизькому ґрунту, в гору, під ухил, з подоланням перешкод (канави, струмки, купини, огорожі тощо). Основні методи: рівномірний, змінний, повторний;

Подолання перешкод (заборів) різної висоти, пересування по вузькій опорі або опорі, що хитається, пересування у натовпі, спуск у вікно, стрибки з різної

висоти, лазіння по вертикальному і горизонтальному канату. Основний метод: повторний;

Ходьба на лижах (пересування на лижах на середні і довгі дистанції. Техніка лижних ходів, підйомів і спусків на лижах з гори. Основні методи: рівномірний і перемінний);

Прикладне плавання (плавання вільним стилем, способи переправи вплав, пірнання в довжину і в глибину, транспортування потопаючого. Основні методи: рівномірний і повторний);

Спортивні ігри (контактні спортивні ігри (регбі, ручний м'яч, баскетбол, футбол та інші), в тому числі за спрощеними правилами. Основний метод: повторний).

Приблизна кількість навчальних годин на освоєння цих питань розділів орієнтовно – 62 години.

Другий рекомендований варіант програми з організації фізичної підготовки в органах внутрішніх справ України (також має схожу структуру розділів, проте розділ «Загальна фізична підготовка» містить меншу кількість навчальних годин). На наш погляд їх кількість і розподіл у програмі фізичної підготовки може бути достатнім для вдосконалення фізичних якостей і навичок, які необхідні для співробітників поліції МВС України, щоб виконувати оперативно-службові завдання в сучасних умовах несення служби. Адже відсутність у програмі тем, завданнями яких є розвиток загальної і спеціальної витривалості, будуть згубно позначатися на підтримці високої працездатності курсантів і діючих співробітників правоохоронних органів у процесі службової діяльності [47–55].

Оскільки співробітникам поліції, виконуючи оперативно-службові завдання, доводиться:

- в пішому порядку нести службу за маршрутами патрулювання;
- бігом, в прискореному темпі тривалий час переслідувати злочинця;
- здійснювати пошукові заходи на пересіченій місцевості тощо.

При проведенні спеціальних операцій (заходів) співробітники поліції МВС України в цілях особистої безпеки виконують службово-бойові завдання у спеціальних засобах бронезахисту.

Використання спеціальних засобів бронезахисту мінімізує відсоток бойових втрат серед особового складу підрозділів. Але виконання службово-бойових завдань у засобах бронезахисту вимагає високого рівня фізичної підготовленості співробітників та особливої методики при плануванні занять, щоб удосконалювати ті фізичні якості, які дозволять ефективно і без травм виконувати поставлені завдання.

Основним конституційним завданням і призначенням Національної Гвардії України, Національної поліції, органів системи МВС України, інших правоохоронних органів є охорона правопорядку і захист населення країни від терористичних загроз.

Особливо важливо це в даний час, коли корінні перетворення в різних областях українського суспільства здійснюються на тлі виникнення великого числа подій і конфліктів, які вимагають від співробітників правоохоронних органів рішучих і безкомпромісних дій, прояву твердості, впевненості і високого професіоналізму [56–64]. У зв'язку з цим значно зростає роль закладів вищої освіти системи МВС України при підготовці офіцерів командної ланки,

призначених для заміщення первинних офіцерських посад з перспективою висування їх на вищі керівні посади.

Як свідчать результати аналізу освітнього процесу закладів вищої освіти правоохоронної спрямованості, досить часто проведення навчальних занять та інших форм фізичної і функціональної підготовки здійснюється без належного обліку майбутнього характеру виконуваних службово-бойових операцій, не завжди витримується послідовність у нарощуванні змісту, обсягів та інтенсивності фізичних навантажень [65–76]. Командири підрозділів недостатньо підготовлені до організації та проведення занять з професійної фізичної та функціональної підготовки для дій в умовах, наближених до бойових.

Таким чином, проблемна ситуація зумовлена, з одного боку, недостатньо ефективними методичними вказівками щодо подальшого вдосконалення навчально-виховного процесу закладів вищої освіти системи МВС України, а з іншого – назрілою необхідністю обґрунтування змісту і методики фізичної підготовки майбутніх офіцерів підрозділів МВС України до участі в службово-бойових операціях.

На нашу думку, одним з перспективних напрямів підвищення ефективності процесу професійної фізичної та функціональної підготовки курсантів закладів вищої освіти системи МВС України є розробка і впровадження в освітній процес програм з хортингу – національного виду спорту правоохоронців, спеціально орієнтованих на майбутню службово-бойову діяльність тренувальних комплексів фізичних вправ, прийомів і дій, що дозволяють підвищити рівень професійної готовності випускників до виконання службових обов'язків.

Матеріали і методи. Аналіз змісту службово-бойової діяльності випускників закладів вищої освіти системи МВС України командного профілю визначили в її змісті ряд напрямів, що вимагають спеціальної фізичної та функціональної підготовки.

Це дозволило включати в зміст навчальних занять та інших форм фізичної підготовки розроблені тренувальні комплекси фізичних і спеціальних вправ хортингу, прийоми і дії, орієнтовані на підготовку до участі в службово-бойових операціях, що проводяться:

- 1-й – в умовах гірсько-лісистій місцевості;
- 2-й – у населених пунктах;
- 3-й – по звільненню заручників;
- 4-й – з підтримання порядку при провокаційних виступах антиконституційного характеру;
- 5-й – із затримання і нейтралізації терористів.

Головний зміст запропонованих комплексів склали фізичні та спеціальні вправи, прийоми і дії хортингу, спрямовані на рішення загальних і спеціальних завдань фізичної і службово-бойової підготовки майбутніх офіцерів підрозділів МВС України командного профілю та інших правоохоронних органів [77–86].

В основу розробки і реалізації засобів хортингу та способів організації фізичної підготовки майбутніх офіцерів підрозділів МВС України до участі в майбутніх службово-бойових операціях були покладені уточнені нами стосовно службово-професійної діяльності особового складу підрозділів правоохоронних органів приватні правоохоронно-педагогічні принципи:

правоохоронно-професійної зумовленості і оптимальності – готувати курсантів у ході професійної фізичної та функціональної підготовки до того, що може бути затребуване службово-бойовою практикою;

правоохоронно-професійної орієнтації – строго підпорядковувати зміст, організацію і методику фізичної підготовки поставленим цілям майбутньої службово-професійної діяльності;

випереджального підходу – розглядати цілі і завдання фізичної підготовки з урахуванням багатопланового характеру майбутньої службово-професійної діяльності;

забезпечення особистого прикладу викладачів і командирів у готовності до участі в службово-бойових операціях;

комплексність засобів фізичної, тактичної та спеціальної підготовки для успішного виконання службово-бойових завдань;

забезпечення єдності, узгодженості та наступності дій викладачів і командирів курсантських підрозділів – домагатися однозначного розуміння усіма викладачами поставлених завдань з фізичного вдосконалення майбутніх офіцерів підрозділів МВС України до участі в майбутніх службово-бойових операціях, а також способів їх ефективного проведення.

Показники педагогічного експерименту свідчать, що практичне застосування спеціально орієнтованих на майбутню службово-бойову діяльність курсантів закладів вищої освіти системи МВС України тренувальних комплексів фізичних вправ хортингу, прийомів і дій з переважною спрямованістю на розвиток загальної і швидко-силової витривалості, формування навичок ведення рукопашної сутички в поєднанні з подоланням елементів гірничо-штурмової смуги перешкод зі стрільбою з особистої зброї, включення у зміст занять марш-кидків пересічною місцевістю на 3, 5 і 10 км у бойовому спорядженні та екіпіровці зі зброєю, з попутним подоланням водних перешкод і в умовах гірсько-лісної місцевості, а також оптимального чергування фізичних навантажень за обсягом, інтенсивністю і спрямованістю дозволяє досягти такого рівня фізичної підготовленості, який забезпечує ефективне рішення службово-бойових завдань в екстремальних умовах професійної діяльності правоохоронців [87–99]. Дану обставину, очевидно, слід пояснити характером взаємозв'язків фізичної підготовленості і професійної працездатності курсантів 1-ї групи, що проявилася у так званому позитивному перенесенні тренуваності навичок хортингу.

Результати педагогічного експерименту свідчать, що ефект застосування спеціально орієнтованих на майбутню службово-бойову діяльність курсантів закладів вищої освіти системи МВС України тренувальних комплексів фізичних вправ хортингу, прийомів і дій виражається у:

збільшенні сукупного обсягу часу, відведеного на освоєння навчальної програми;

підвищенні фізичного навантаження, інтенсифікації та щільності занять;

моделюванні і акцентованому застосуванні спеціальних навчально-тренувальних ситуацій, адекватних завданням і умовам майбутньої службово-бойової діяльності.

Результати, отримані в ході педагогічного експерименту, в цілому, підтвердили наше припущення про можливість значного підвищення ефективності процесу професійного навчання курсантів закладів вищої освіти системи правоохоронних органів України на основі цілеспрямованого

застосування спеціально орієнтованих на майбутню службово-бойову діяльність тренувальних комплексів фізичних вправ хортингу, прийомів і дій.

Основним змістом програми хортингу є організація всіх форм фізичної підготовки у закладі вищої освіти з урахуванням індивідуальних особливостей і досягнень курсантів, а також розвиток мотивації викладачів до забезпечення ефективної фізичної підготовки майбутніх випускників на основі застосування спеціально орієнтованих на майбутню службово-бойову діяльність тренувальних комплексів фізичних вправ хортингу, прийомів і дій.

Розроблений у ході порівняльного педагогічного експерименту комплекс заходів щодо застосування спеціально орієнтованих на майбутню службово-бойову діяльність тренувальних комплексів фізичних вправ хортингу, прийомів і дій курсантів на основі індивідуального підходу був впроваджений в освітній процес всіх курсантських підрозділів Факультету підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників податкової міліції Університету державної фіскальної служби України. Отримані в ході формувального експерименту результати дозволяють судити про ефективність застосування розробленої методики дослідно-експериментальної роботи та підтвердження висунутої гіпотези.

1. Академічні заняття хортингом у закладах вищої освіти правоохоронного спрямування найбільший позитивний вплив на показники фізичного розвитку, фізичної підготовленості, психофізіологічного і функціонального стану систем організму курсантів-правоохоронців надають на першому, другому і четвертому роках навчання і знижують свою ефективність на третьому курсі у зв'язку з негативним впливом умов тривалої навчально-тактичної практики на фізичну і функціональну підготовленість.

2. Перспективним напрямом вдосконалення фізичного виховання курсантів закладів вищої освіти правоохоронної спрямованості, що дозволяє підвищити опірність організму здобувачів вищої освіти впливу несприятливих факторів зовнішнього середовища, в яких здійснюється професійна діяльність фахівців правоохоронної діяльності, є розробка, в рамках діючої програми дисципліни «Хортинг», методики професійної фізичної та функціональної підготовки курсантів до умов тривалої тактично-бойової практики у процесі академічних занять хортингом і самостійних занять фізичними вправами на тренуваннях в період виконання практичних завдань.

3. Пріоритетними засобами професійної фізичної та функціональної підготовки курсантів-правоохоронців до умов тривалої тактично-бойової практики у діючих підрозділах є: хортинг, атлетична гімнастика і бігові вправи з використанням тренажерів, спортивні ігри з малою кількістю учасників і зменшеними розмірами майданчика (настільний теніс, міні-футбол, баскетбол на одне кільце), комплекси загальнорозвивальних і спеціальних вправ певної цільової спрямованості (на розвиток здатності дозувати силові напруги, сенсомоторних реакцій, сприйняття, відтворення лінійної величини простору, елементарних форм швидкості, спритності, рівноваги і вестибулярної стійкості, постійної стійкості до гіпоксії, властивостей уваги, властивостей пам'яті, емоційної стійкості).

4. Методика професійної фізичної та функціональної підготовки курсантів-правоохоронців до умов тривалої тактично-бойової практики полягає в освоєнні на академічних заняттях у закладі вищої освіти протягом попереднього семестру відповідного теоретичного, методико-практичного та навчально-тренувального матеріалу з хортингу, а також в самостійному

виконанні в період практики у діючих підрозділах фізичних вправ хортингу на основі рекомендованого розподілу годин, тижневої схеми розкладу занять і днів відпочинку, тематичного плану-графіка, комплексів загальнорозвивальних вправ, комплексів вправ різної цільової спрямованості, схеми збільшення навантаження в бігу на тренажері та методичних рекомендацій з контролю інтенсивності виконання зразкового комплексу силових вправ на тренажерах і методичних рекомендацій щодо їх виконання і регулювання величини навантаження, зразкового утримання та умов виконання вправ з міні-футболу та баскетболу на одне кільце і методичних рекомендацій щодо регулювання інтенсивності і величини навантаження.

5. Методика професійної фізичної та функціональної підготовки курсантів до умов тактично-бойової практики, що включає проєктивний, змістовний, процесуальний і контрольний модулі, в яких представлені відповідні цільові установки та основні завдання, теоретичний, методичний та практичний навчальні матеріали програми з хортингу, їх розподіл за семестрами та окремими заняттями, склад пріоритетних засобів, їх планування за окремими заняттями, які реалізуються в процесі академічних занять у закладі вищої освіти і самостійних тренувань в спортивному залі хортингу, в період виконання завдань у діючих підрозділах на практиці, дозволяє збільшити стійкість організму майбутніх правоохоронців до складних умов і несприятливих факторів зовнішнього середовища, в яких здійснюється професійна діяльність фахівців, зберегти на належному рівні показники фізичного розвитку, фізичної підготовленості, психофізіологічного і функціонального стану систем організму курсантів, а також забезпечити умови, що сприяють підвищенню професійної компетентності курсантів у процесі тривалої тактично-бойової практики.

Практичні рекомендації щодо підвищення функціональної підготовки курсантів

1. Послідовність викладу лекцій і їх розподіл за семестрами навчання необхідно змінити таким чином, щоб тему з основ методики самостійних занять з хортингу вивчити в весняному семестрі другого курсу збільшивши: при цьому її обсяг до чотирьох годин. У цьому ж семестрі доцільно викласти лекцію з професійно-прикладної фізичної підготовки, змінивши її обсяг до чотирьох годин.

2. Методико-практичні заняття зі складання індивідуальних програм фізичної; підготовки і занять оздоровчої, рекреаційної і відновної спрямованості, а також зі складання і проведення найпростіших самостійних занять фізичними вправами гігієнічної або тренувальної спрямованості, передбачені програмою для першого року навчання, доцільно перенести на весняний семестр другого року навчання.

3. Практичні заняття з фізичного виховання в весняному семестрі у курсантів правоохоронних спеціальностей другого курсу слід сформувати таким чином, щоб за своїм змістом вони дозволяли б опанувати основами методики самостійних занять хортингом у процесі тактично-бойової практики у діючих підрозділах.

4. Пріоритетними для курсантів навчальних груп, за методиками засобами самостійних занять хортингом у закладі вищої освіти, а також на практиці є:

- хортинг і вивчення силових прийомів затримання і конвоювання;
- атлетична гімнастика з використанням тренажерів;
- бігові вправи з використанням тренажерів;

спортивні ігри з малим за кількістю учасників і зменшеними розмірами майданчика (настільний теніс, міні-футбол, баскетбол на одне кільце);

комплекси загальнорозвивальних і спеціальних вправ.

Методика професійної фізичної і функціональної підготовки курсантів-правоохоронців має включати проєктивний, змістовний, процесуальний і контрольний модулі, і передбачати їх реалізацію як в умовах академічних занять у закладі вищої освіти, так і в процесі самостійних занять хортингом у спортивному залі.

Проєктивний модуль методики підготовки має бути орієнтований на формування фізичної культури особистості і здатності спрямованого використання різноманітних засобів хортингу, загальної фізичної культури, туризму для збереження і зміцнення здоров'я, психофізичної підготовки та самопідготовки до майбутньої професійної діяльності, а також на рішення загальних виховних, освітніх, розвивальних та оздоровчих завдань.

Змістовний модуль методики професійної фізичної та функціональної підготовки курсантів-правоохоронців до тактично-бойової практики повинен включати:

в умовах закладу вищої освіти матеріал теоретичного розділу і методико-практичного підрозділу, а також базові та пріоритетні види спорту і групи загальнорозвивальних і спеціальних фізичних вправ;

в умовах практики у діючих підрозділах – пріоритетні види спорту і групи загальнорозвивальних і спеціальних фізичних вправ хортингу.

У процесуальний модуль методики професійної фізичної та функціональної підготовки курсантів-правоохоронців до практики у діючих підрозділах має включати:

в умовах закладу вищої освіти: розподіл обов'язкових навчальних годин, послідовність лекційного матеріалу; послідовність методико-практичного матеріалу, план-графік академічних занять;

в умовах практики: розподіл годин самостійних занять, типову структуру самостійних занять, план-графік самостійних занять, пакет методичних матеріалів для самостійних занять хортингом.

9. Контрольний модуль методики професійно-фізичної та функціональної підготовки курсантів-правоохоронців до практики повинен включати:

в умовах закладу: контроль методичної, фізичної та функціональної підготовленості;

в умовах співпраці з діючими підрозділами: контроль фізичної та функціональної підготовленості.

10. Час одного заняття доцільно розподіляти між використовуваними групами засобів наступним чином:

виконання прийомів хортингу, комплексу важких фізичних вправ (8–10 хв);

виконання одного з комплексів професійно-прикладних фізичних вправ хортингу конкретної цільової спрямованості (10–15 хв);

виконання бігу на тренажері (20–30 хв);

виконання вправ атлетичної гімнастики з використанням тренажера або вправ однієї з ігор (20–30 хв).

11. З метою ефективної реалізації програми самостійних занять хортингом для кожного курсанта на період тактично-бойової практики у діючих

підрозділах необхідно підготувати пакет необхідних документів планування і методичних матеріалів; куди входять:

мета і завдання реалізації програми самостійних занять хортингом у процесі тривалої тактично-бойової практики;

приблизний розподіл, годин самостійних занять курсантів хортингом на період тактично-бойової практики;

приблизна тижнева схема розкладу занять і днів відпочинку;

план-графік самостійних занять хортингом на період тактично-бойової практики;

комплекси загальнорозвивальних вправ та комплекси вправ хортингу різної цільової спрямованості;

схема збільшення навантаження в бігу на тренажері та методичні рекомендації щодо контролю інтенсивності виконання фізичних вправ;

приблизний комплекс силових вправ на тренажерах і методичні рекомендації щодо їх виконання і регулювання величини навантаження;

приблизний перелік, зміст і умови виконання вправ з міні-футболу і баскетболу на одне кільце, методичні рекомендації з регулювання інтенсивності і величини фізичного навантаження;

щоденник самоконтролю виконання програми самостійних занять хортингом (для повноцінного контролю – вести постійно).

Щоб якісно виконувати оперативно-службові та службово-бойові завдання співробітнику потрібно постійно вдосконалювати фізичну підготовленість. Для цього необхідно збільшити кількість годин у розділі «Загальна фізична підготовка» і розподілити їх так, щоб найбільш ефективно проходив процес вдосконалення фізичних якостей. Ми припускаємо, що збільшення кількості годин у програмі фізичної підготовки курсантів і слухачів освітніх установ системи МВС України, відведених на розвиток фізичних якостей і додавання в розділ «Загальна фізична підготовка» тематики спрямованої на вдосконалення загальної і спеціальної витривалості, вивчення методик підготовки спортсменів хортингу і впровадження на їх основі інноваційної методики фізичної підготовки співробітників поліції МВС України, інших правоохоронних органів дозволило б більш якісно організувати заняття з фізичної підготовки, удосконалюючи фізичні якості: силу, витривалість, швидкість, спритність, гнучкість, які найбільш необхідні співробітникам поліції для ефективної боротьби зі злочинністю.

Висновок. Проведена експериментальна робота показала, що організація фізичної підготовки курсантів на основі застосування спеціально орієнтованих на майбутню службово-бойову діяльність тренувальних методик хортингу, вивчення спеціальних прийомів і дій залежить від якості і послідовності проведення ряду конкретних педагогічних заходів індивідуального та колективного характеру, об'єднаних в єдину науково обґрунтовану програму підготовки курсантів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабурнич С. А. Рекомендації для батьків щодо виховання юного спортсмена хортингу / С. А. Бабурнич, Е. А. Єрьоменко, О. М. Гречаний // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 120–138.

2. Вехтев В. В. Сімейне середовище у вихованні юного спортсмена хортингу / В. В. Вехтев, Е. А. Єрьоменко, О. М. Гречаний // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 102–119.

3. Вишницький І. О. Застосування прийомів боротьби у різних видах єдиноборств / І. О. Вишницький, Е. А. Єрьоменко // Збірник наукових статей. – Дніпро : ДДІФКіС, 1996. – С. 57–72.
4. Гречаний О. М. Хортинг та його оздоровча програма / О. М. Гречаний, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 171–183.
5. Гречаний О. М. Хортинг у забезпеченні соціокультурних можливостей людини / О. М. Гречаний, Е. А. Єрьоменко, С. А. Бабурнич // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 38–58.
6. Дородний Л. М. Оволодіння технікою боксу для успішної тренувальної діяльності у спортивних єдиноборствах / Л. М. Дородний, Е. А. Єрьоменко // Збірник наукових статей. – Дніпро : ДДІФКіС, 1996. – С. 178–185.
7. Дорошенко М. М. Дослідження рівня фізичної підготовленості студентів у системі хортингу / М. М. Дорошенко, Е. А. Єрьоменко, В. В. Вехтев // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 84–97.
8. Ерёмєнко Э. А. Воспитание настойчивости у детей 6–7 лет в процессе занятий хортингом / Э. А. Ерёмєнко // Сибирский педагогический журнал : научное периодическое издание. – Новосибирск, 2013. – № 6. – С. 209–213.
9. Єрьоменко Е. А. Адаптаційні здібності спортсмена хортингу / Е. А. Єрьоменко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 141–153.
10. Єрьоменко Е. А. Актуальний рівень розвитку особистості в системі спортивних єдиноборств / Е. А. Єрьоменко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2003. – С. 96–108.
11. Єрьоменко Е. А. Аутогенне тренування в бойових мистецтвах / Е. А. Єрьоменко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2005. – С. 56–75.
12. Єрьоменко Е. А. Батьківщина в серці учня українського хортингу / Е. А. Єрьоменко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 278–292.
13. Єрьоменко Е. А. Бойове мистецтво як засіб прикладної підготовки старшокласників до військової служби / Е. А. Єрьоменко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2002. – С. 85–99.
14. Єрьоменко Е. А. Бойові мистецтва для здоров'я студентів / Е. А. Єрьоменко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2006. – С. 14–29.
15. Єрьоменко Е. А. Бойові мистецтва у програмі професійно-прикладної підготовки курсантів і співробітників державних силових відомств / Е. А. Єрьоменко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2005. – С. 190–202.
16. Єрьоменко Е. А. Бойові мистецтва у програмі спеціальної підготовки співробітників правоохоронних органів до дій в екстремальних умовах / Е. А. Єрьоменко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2005. – С. 15–35.
17. Єрьоменко Е. А. Бойові мистецтва як засіб військово-спортивної підготовки старшокласників / Е. А. Єрьоменко // Український спорт. – К. : Паливода А. В., 2007. – С. 62–81.
18. Єрьоменко Е. А. Бойові мистецтва як середовище пізнавальної активності учнів / Е. А. Єрьоменко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2003. – С. 121–140.
19. Єрьоменко Е. А. Бойові мистецтва як чинник професійно-прикладної підготовки курсантів до служби в силових структурах / Е. А. Єрьоменко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2004. – С. 56–70.
20. Єрьоменко Е. А. Вивчення прийомів єдиноборств і професійна підготовка співробітників правоохоронних органів / Е. А. Єрьоменко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2004. – С. 83–95.
21. Єрьоменко Е. А. Вивчення школярами способів безпечного падіння і самостраховок хортингу на уроці фізичної культури / Е. А. Єрьоменко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 267–283.
22. Єрьоменко Е. А. Визначальна функція українського хортингу / Е. А. Єрьоменко // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 159–170.
23. Єрьоменко Е. А. Виховання відданих захисників України у системі хортингу / Е. А. Єрьоменко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 21–35.
24. Єрьоменко Е. А. Виховання сили у хортингістів / Е. А. Єрьоменко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 238–253.
25. Єрьоменко Е. А. Виховання силових якостей у спортсменів-єдиноборців / Е. А. Єрьоменко // Світ єдиноборств. – Дп. : Спортивна орбіта, 2002. – С. 14–25.
26. Єрьоменко Е. А. Дихальні вправи у системі хортингу / Е. А. Єрьоменко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 170–185.

27. Єрмоєнко Е. А. Діяльність тренера з хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 38–52.
28. Єрмоєнко Е. А. Загальна і спеціальна психологічна підготовка співробітників правоохоронних органів за прикладними методиками хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 271–289.
29. Єрмоєнко Е. А. Застосування бойових прийомів хортингу співробітниками правоохоронних органів для затримання злочинців / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 196–214.
30. Єрмоєнко Е. А. Захист Батьківщини як виховна мета українського хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 21–35.
31. Єрмоєнко Е. А. Здоров'я людини як виховний орієнтир хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 70–88.
32. Єрмоєнко Е. А. Зміст навчальних завдань для проведення теоретичних занять з хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 158–173.
33. Єрмоєнко Е. А. Ідея відданого служіння українському народові за філософією хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 4–20.
34. Єрмоєнко Е. А. Історико-філософські пріоритети українського хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 36–52.
35. Єрмоєнко Е. А. Медитація в хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 89–107.
36. Єрмоєнко Е. А. Методика проведення занять з хортингу для дітей / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 302–324.
37. Єрмоєнко Е. А. Національні бойові традиції українського народу в системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 4–20.
38. Єрмоєнко Е. А. Основи викладання елементів хортингу для школярів на уроці фізичної культури / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 236–250.
39. Єрмоєнко Е. А. Основи тренування в хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 290–308.
40. Єрмоєнко Е. А. Поняття спортивної дисципліни та етикету хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 114–132.
41. Єрмоєнко Е. А. Програмний матеріал для занять хортингом дітей 10–11 років / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 272–289.
42. Єрмоєнко Е. А. Реалізація програми розвитку українського хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 4–21.
43. Єрмоєнко Е. А. Розвиток фізичних якостей хортингістів / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 203–223.
44. Єрмоєнко Е. А. Руховий режим спортсмена хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 26–46.
45. Єрмоєнко Е. А. Система фізичного виховання спортсменів хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 230–244.
46. Єрмоєнко Е. А. Спортивна складова хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 170–185.
47. Єрмоєнко Е. А. Спортивна термінологія в системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 174–189.
48. Єрмоєнко Е. А. Традиції українського хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 186–202.
49. Єрмоєнко Е. А. Український хортинг у генетичному коді народу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 262–277.
50. Єрмоєнко Е. А. Український хортинг як виховна система особистості / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 53–69.
51. Єрмоєнко Е. А. Умови підвищення рівня фізичної підготовленості спортсменів хортингу різних вікових груп / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 218–235.
52. Єрмоєнко Е. А. Фізична культура та здоровий спосіб життя студентів у системі хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 22–37.

53. Єрмоєнко Е. А. Фізична підготовка хортингістів / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 208–229.
54. Єрмоєнко Е. А. Фізичне виховання хортингістів / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 224–237.
55. Єрмоєнко Е. А. Фізичне навантаження юних спортсменів хортингу старшого дошкільного та молодшого шкільного віку / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 203–217.
56. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – бойовий звичай України / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 190–207.
57. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – спортивна гордість України / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 168–183.
58. Єрмоєнко Е. А. Хортинг – спортивна честь українського народу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 184–195.
59. Єрмоєнко Е. А. Хортинг і біологічний потенціал спортсменів / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 68–88.
60. Єрмоєнко Е. А. Хортинг і здоровий спосіб життя / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 5–25.
61. Єрмоєнко Е. А. Хортинг на уроці фізичної культури в школі / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 251–266.
62. Єрмоєнко Е. А. Хортинг у забезпеченні здорового життя людини / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 70–87.
63. Єрмоєнко Е. А. Хортинг у системі національно-патріотичного виховання юного українця / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 293–310.
64. Єрмоєнко Е. А. Хортинг у системі професійно-прикладної підготовки офіцерського складу правоохоронних органів України / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 133–149.
65. Єрмоєнко Е. А. Хортинг у стратегії оздоровлення української нації / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 53–69.
66. Єрмоєнко Е. А. Хортинг у формуванні позитивних моральних якостей співробітників правоохоронних органів України / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 215–239.
67. Єрмоєнко Е. А. Хортинг як засіб професійно-психологічної самосвідомості співробітників правоохоронних органів України / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 150–167.
68. Єрмоєнко Е. А. Хортинг як оборонний звичай української нації / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 257–270.
69. Єрмоєнко Е. А. Цільова спрямованість педагогічних програм українського хортингу / Е. А. Єрмоєнко // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 53–69.
70. Івашковський В. В. Хортинг як навчально-наукова дисципліна / В. В. Івашковський, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 154–169.
71. Ільницький І. Р. Хортинг та організація навчання / І. Р. Ільницький, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 247–258.
72. Карасевич С. А. Педагогічне покликання тренера з хортингу / С. А. Карасевич, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтев // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 139–158.
73. Кіблицький Р. В. Морально-ціннісні орієнтації хортингіста / Р. В. Кіблицький, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Карасевич // Збірник наукових праць. – Київ : Паливода А. В., 2008. – С. 274–288.
74. Колонтай В. Є. Психодіагностика в системі хортингу / В. Є. Колонтай, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 240–256.
75. Кукушкін К. М. Складові здорового способу життя людини, яка займається хортингом / К. М. Кукушкін, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 88–106.
76. Куцкір М. С. Принципи виховання системних вольових якостей спортсменів хортингу / М. С. Куцкір, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 108–126.

77. Митрофанов О. С. Методика розвитку сили та швидко-силових здібностей хортингістів / О. С. Митрофанов, Е. А. Єрьоменко, С. В. П'ятіков // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 245–261.
78. Мірчев Д. В. Реалізація навчальних завдань спортсменів хортингу / Д. В. Мірчев, Е. А. Єрьоменко, В. В. Вехтев // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 129–143.
79. Одновол С. О. Медико-фізіологічні чинники оздоровчої рухової активності хортингістів / С. О. Одновол, Е. А. Єрьоменко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 107–126.
80. Остапенко О. І. Бойовий хортинг як засіб формування в школярів фізичних здібностей як основи тверезого способу життя в майбутній життєдіяльності / О. І. Остапенко, М. Д. Зубалій, Е. А. Єрьоменко, М. В. Тимчик // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 166–172.
81. Пеньков Ю. М. Поведінкові звички і психофізична саморегуляція спортсмена хортингу / Ю. М. Пеньков, Е. А. Єрьоменко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 108–128.
82. Петрович Ж. В. Бойовий хортинг як засіб виховання патріотизму у школярів і студентів / Ж. В. Петрович, Е. А. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 34–45.
83. Петрович Ж. В. Хортинг – школа сили і честі юного українця : метод. посіб. / Ж. В. Петрович, Е. А. Єрьоменко // К. : Паливода А. В., 2016. – 544 с.
84. Плеханов В. В. Розвиток спритності у спортсменів хортингу / В. В. Плеханов, Е. А. Єрьоменко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 127–148.
85. Присяжнюк С. І. Бойовий хортинг та проблема активного відпочинку спортсменів у різні вікові періоди / С. І. Присяжнюк, Е. А. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 206–218.
86. П'ятіков С. В. Український хортинг як засіб освоєння системи національно-патріотичних цінностей / С. В. П'ятіков, Е. А. Єрьоменко, С. А. Бабурнич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 36–52.
87. Рибалко В. Б. Основи безпеки життєдіяльності спортсменів хортингу / В. Б. Рибалко, Е. А. Єрьоменко, С. А. Бабурнич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 47–67.
88. Самоха Д. М. Зміст програми самостійних тренувань з хортингу / Д. М. Самоха, Е. А. Єрьоменко, С. В. П'ятіков // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 70–83.
89. Семигал О. М. Оцінка фізичного стану та нормування навантаження спортсменів хортингу / О. М. Семигал, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 186–202.
90. Сичов С. О. Бойовий хортинг та особливості оптимізації управління атлетичним тренуванням у процесі спортивної діяльності / С. О. Сичов, Е. А. Єрьоменко // Теорія і методика хортингу: зб. наук. праць / [ред. рада: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2017. – Вип. 8. – С. 219–225.
91. Сікан В. Ю. Технології здоров'язбереження у методиці хортингу / В. Ю. Сікан, Е. А. Єрьоменко, С. А. Бабурнич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 284–301.
92. Степанюк А. В. Планування та організація навчально-виховного процесу з хортингу / А. В. Степанюк, Е. А. Єрьоменко, В. В. Вехтев // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 325–338.
93. Тимчик М. В. Хортинг як засіб виховання наполегливості в молодших школярів / М. В. Тимчик, Е. А. Єрьоменко // *Фізичне виховання в рідній школі*. – Вип. 1. – К.: Педагогічна преса, 2014. – С. 38–41.
94. Шевчук В. С. Оздоровча дихальна гімнастика хортингу для дітей / В. С. Шевчук, Е. А. Єрьоменко, В. В. Вехтев // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць / [ред. кол.: Бех І. Д. (голова) та ін.]. – К. : Паливода А. В., 2009. – С. 149–169.
95. Шило О. М. Фізичне і морально-психологічне становлення особистості засобами хортингу / О. М. Шило, Е. А. Єрьоменко, В. В. Вехтев // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 127–140.
96. Шишко А. П. Формування інтересу учнів до занять хортингом / А. П. Шишко, Е. А. Єрьоменко, С. А. Карасевич // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2011. – С. 144–157.

97. Шукалюк Ю. С. Зміст програми занять з хортингу для підлітків 12–13 років / Ю. С. Шукалюк, Е. А. Єрмоєнко, В. В. Вехтєв // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 290–309.

98. Шульга А. В. Програма занять з хортингу для юних спортсменів 8–9 років / А. В. Шульга, Е. А. Єрмоєнко, С. А. Бабурнич // Педагогіка хортингу : зб. наук. праць. – К. : Паливода А. В., 2010. – С. 254–271.

99. Щербина В. В. Впровадження комплексів фізичних вправ хортингу в навчально-тренувальний процес учнів / В. В. Щербина, Е. А. Єрмоєнко, О. М. Гречаний // Педагогіка хортингу. – К. : Паливода А. В., 2013. – С. 98–113.

Pashchenko P. L., Yeromenko E. A.

University of the State Fiscal Service of Ukraine, Irpin, Ukraine

The system of training cadets for service in the state's power structures

Abstract. *This scientific article characterizes horting in a complex system of functional training of cadets for service in law enforcement agencies of Ukraine, considers areas of improvement of physical training of cadets and students of educational institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. The statistics of the Ministry of Crimes are given. It is noted that criminals are constantly improving their actions, using new ways of committing crimes, increasingly using various weapons and explosive devices. Emphasis is placed on the need to improve the professionalism and efficiency of cadets. A comparative analysis of regulations of the Ministry is given. Elements of formation of combat readiness, functional training of cadets and employees by means of horting to performance of operational and service tasks in law enforcement agencies of Ukraine are allocated. The technical characteristics of the equipment used by employees when performing special operations are considered. The scheme of distribution of hours on the section of the program on the general and special physical training is offered. It is proposed to expand the section of general and special endurance, to use methods of training horting athletes. The directions of increasing the functional training and combat capability of law enforcement agencies through the improvement of physical qualities are shown: strength, endurance, speed, agility, flexibility. Methodical recommendations on adjustment of the program of functional and professional training of cadets are given.*

Key words: *horting, functional training of cadets, professional training, law enforcement bodies of Ukraine, official duty, law enforcement specialty.*